

NUMMER 8

Revisor

2014 DE BEZIGE BIJ AMSTERDAM

REDACTIONEEL

Er waren eens een jongen en een meisje. Bij hun eerste afspraakje zeiden ze elkaar dat ze niets konden beloven. Geen beginselverklaringen. Want er valt weinig te voorspellen, we zeiden het veertig jaar geleden al. Maar na zo'n tijd weet je zeker dat beloftes er niets toe doen. Het gaat om daden. Woorden. Papier.

We zijn na al die jaren niets veranderd, we zijn de *Revisor*. Vijf schrijvende lezers, nu bij een ander huis, maar met dezelfde ambities, zelfs met dezelfde eindredacteur. Toef Jaeger schreef in *nrc.next*: het ontbreken van een beginselverklaring lijkt wel een statement. 'Ze zijn wat ze willen zijn: nieuwe literatuur.' Dat zijn we, dat blijven we.

7

Ja, er zijn vragen te stellen: waarom niet daar, waarom niet die? Maar na veertig jaar weet je wat er ontbreekt, je hebt geleerd ermee te leven, en juist ook het goede te zien. We hebben geleerd te vragen waarom wel. 29 keer zullen we die vraag beantwoorden. En de eerste keer is hier.

- Wat geen toeval is: in diezelfde bespreking in 2013 constateerde Jaeger ook dat het 'over van alles [ging], in allerlei stijlen'. *Revisor*proza, -poëzie en -essay is strak, schoon, effectief. Maar het is ook muzikaal. Persoonlijk. Geëngageerd. Verrassend.
- Wat toeval lijkt: drie honden, twee geestelijken, twee stervende moeders. Achtentwintig verschillende werelden. Het gaat in de *Revisor* over van alles, maar het gaat over het leven en de dood. Goede literatuur scheert langs het grote, een stier wordt gedood terwijl je leven verandert, een hond brengt een boodschap die je nog niet begrijpt,

je koopt snoepjes, je leest over seks maar het is kunst.

- Wat onzichtbaar blijft: hier en daar zijn er duizend woorden afgegaan, is een zin omgegooid, een essay van onderwerp veranderd.
- Wat bedrieglijk is: alleen het beste is geen objectief criterium. Maar het is ook geen smaakwestie. Het is van u en ons.
- Wat niet evident is: de meeste van onze auteurs hebben al gepubliceerd, zijn met literaire prijzen bekroond, enkele van de bijdragen zijn als ongevraagde kopij binnengekomen, een handvol via bevriende auteurs. Er ligt een kweekvijver in onze tuin.
- Wat geen recht doet: tussen bekend en talent zijn tientallen geweldige schrijvers in beweging. Deze *Revisor* is geen monument voor voltooide oeuvres, maar een poging literaire ontwikkeling te vatten. Van Hooftprijswinnaar tot anonieme info@revisor.nl-debutant: geen beloftes, maar daden en woorden in afwachting van de volgende.
- Wat u niet ziet als u op papier leest: op Revisor.nl gebeurt het ook, wekelijks.
- Wat u moet weten: in april 2015 beginnen we weer opnieuw. U kunt erbij zijn. Volg ons.

'Het huis ziet er anders uit na de korte vakantie,' dichtte Co Woudsma. Zelfs het hele land ziet er anders uit als je een tijd bent weggeweest. 'Er groeit klimop,' brult Arjen Duinker verbaasd bij het zien van de gevel. De kaasboer om de hoek heet tegenwoordig 'Gewoon kaas'. Reclamebureaus worden almaar inventiever, dichters voelen zich aan hun taas getrokken. *You&Medemblik* lees je op een bord naast de snelweg, *I amsterdam* word je gevraagd te geloven. Het is wennen: kunstenaars die denken dat ze kunnen schrijven, waterbeddenverkopers die aan het rijmelen slaan. Als

er een bakkerij zou openen die Van der Graaff & Zoon zou heten, dan weten we waar we ons brood moeten halen.

Maarten van der Graaff (1987) houdt van dichtersnamen. Hij houdt van lijsten, tijdsaanduidingen. Hij studeerde theologie en zijn *Vluchtautogedichten* kreeg de C. Buddingh'-prijs voor het beste poëziedebuut 2013. In 2011 publiceerde hij in de *Revisor* de lyrische suite 'Olatile' nadat hij was gedebuteerd in het tijdschrift *nY*. Hij is redacteur van het online magazine *Samplekanon*. Hij is een uiterst zelfbewust dichter, vol lef, durf, moed, kwinkslag, en godzijdank ook een beetje onnozelheid.

Ik investeer in jou. Jij bloeit in de zomer.
Wij zijn van elkaar doordrenkt
als kerk en staat.
Wij zijn een windstille theocratie.

Mijn stijl is doordrenkt van mij,
heeft alle onechtheid opgenomen.
Omdat mijn stijl mij niet kan verslaan,
word ik erdoor opgegeten.
Nu de kunst mij opeet
zoek ik de achterdeur of de binnenzak
van dat lichaam.

10

Jij, ik, onze gebaren:
doordrenkt van erotisch verval.
Niet macht erotiseert,
maar met nagelbloed
doordrenkte macht.

Mijn vrienden zijn de obscene en poreuze
diamanten van de kenniseconomie
en liggen doordrenkt van schuldgevoel
langs de weg.

Ik – van vrijheid en seculariteit doordrenkt –
organiseer een duister, humanistisch ritueel.
Ik ontvoer mensen en in een kelder
bind ik ze aan mij vast.
Daar bewegen wij net zo lang
door de nauwelijks verlichte ruimte
tot wij in elkaar geloven.

Ik leunde tegen de motorkap van mijn taxi en wees Theo en Omar de kinderen die het grasveldje oprenden, kinderen van de school op de hoek, een jaar of tien, schatte ik. Ze hadden bijna allemaal donkere kleren aan, zwarte en blauwe jassen, mutsen, sjaals.

Ze gingen het plantsoen in. Ze riepen en gilden en zwaaiden met hun armen. Toen zag ik dat ze achter iets aan renden. Het was een hond.

De hond was niet zo snel meer, hij oogde oud en grijsig. Hij sjokte als een hyena. Hij verschool zich achter het standbeeld en achter het beeld rees het hotel op met de grote letters aan de dakrand. De eerste kinderen kwamen bij het standbeeld en joegen de hond verder het plantsoen in.

Oom zei: Ze jagen dat beest de stad uit.

Theo zei niets. Hij stak een sigaret op.

De hond was nu iets dichterbij onze standplaats en een paar

'Oom zei: Ze jagen dat beest de stad uit. Theo zei niets. Hij stak een sigaret op.'

Welkom in het universum van de zeggingskracht. Welkom in de kosmos van het zelfstandige naamwoord waar een hond een hond wordt genoemd. Waar zo veel mogelijk woorden tussen de schrijver en de lezer zijn geschrappt waardoor de ruimte voor interpretatie gestadig uitdijt. Wat gebeurt er in dit verhaal? Alles en niets. Er wordt stilgestaan, gerend, gereden en weer stilgestaan. Ook de lezer staat stil, rent, rijdt en staat weer stil. Dat doet literatuur: in beweging zetten en stilstaan. Een hond is de hoofdpersoon. De rest is bijzaak. 'De dingen spreken,' zegt

Goethe, 'en niet de betekenis erachter.' Dat doet Jan van Mersbergen: de dingen laten spreken. Ook in 'Standplaats Hilton'.

Laat de eenvoud van zijn proza je niet misleiden, het heeft grote zeggingskracht. Je leest zijn boeken alsof je met hem aan de bar zit te praten. En als je dan op een onmogelijk uur naar huis loopt sla je aan het denken. 'Ik ga liggen, knip het lampje uit en sla de slaapzak om me heen,' lees je voor je in bed kruipt en dan begint alles te draaien: welkom in het universum van Jan van Mersbergen (1971), redacteur van de *Revisor* en schrijver van zeven romans die bekroond, bejubeld, verfilmd en vertaald werden.

jongens die het hardst konden rennen waren ook dichtbij, en ze schreeuwden en ik stond in de rook van Theo en Omar at zijn broodje, en tussen ons en de hond waren de straat en een stukje gras en toen de hond verder liep in de richting van de beplanting aan de oostkant van het plantsoen, riep Theo: Blekkie.

De hond hoorde het. De kinderen hoorden het ook. Ze stopten, de meisjes die achteraan liepen bleven staan toen ze bij de voorsten waren.

Oom zei tegen Theo: Jij kent die hond?

Het is die hond van Astrid, zei Theo. Volgens mij is het de hond van Astrid.

De hond had door dat de kinderen hem niet meer volgden. Hij liep nu rustig over het kronkelpaadje, over de kinderhoofdjes, net zo slungelig maar langzamer.

12 Theo gooide zijn sigaret op de stenen en stak de straat over. De kinderen stonden bij elkaar op het gras. Een van de jongens zei: Hij zat bij onze school, meneer.

Theo stond eerst tussen de kinderen en de hond in. Toen naderde hij langzaam de hond. Blekkie. Zijn staart hing omlaag, hij leek op zijn gemak. Hij was grijs en boven zijn achterpoot een beetje kaal, kon ik zien. Zijn snuit was grijs.

Blekkie, zei Theo weer.

De oren van de hond gingen omhoog.

Een meisje vroeg: Is hij van u, meneer?

Iets wat Oom en ik ook hadden kunnen vragen.

Nee, zei Theo.

De kinderen vroegen niks meer. Even keek ik naar Omar. Hij bewoog niet, leunde tegen de wagen.

Blekkie, klonk het weer.

De hond bleef staan en keek naar Theo. Die deed een paar passen in zijn richting en de hond bleef nog steeds staan tot een van de kinderen boe riep en de hond wegschoot, het grasveldje over, naar de straat.

Theo vloekte. Hij liep naar de kinderen en zei dat ze moes-

ten oprotten, naar school jullie. Ze renden gillend naar het grijze schoolgebouw, even grijs als het hotel en de ABN aan onze kant van het plantsoen.

De hond was de zijstraat al overgestoken en sjokte nu op de strook gras tussen de twee rijbanen, bij een beeld. Theo ging terug naar de taxi's en zei tegen Oom: Geef mij eens een stukkie.

Omar scheurde een stukje brood af. Theo hield zijn hand op. Met het brood ging hij achter de hond aan.

Blekkie, riep hij. Niet hard genoeg. Hij keek even in de richting van de school. Hij wilde die kinderen niet terugzien hier. Hij stak weer over, voor een auto langs die groen had. Niet toeteren, dacht ik, dan schrikt die hond. Maar dat deed de auto niet.

Blekkie.

Theo zei het niet luider, wel was hij dichterbij nu en de hond bleef weer staan, zijn oren omhoog. Hij keek om. Theo hield het stukje brood in zijn hand, stak zijn hand uit. Blekkie. Hij keek steeds naar de hond.

13

Toen kwam de hond naar hem toe, voorzichtig. Hij rook het brood misschien. Theo hield zijn hand stil. De hond liep langzamer nu maar hij kwam wel dichterbij, nog een paar passen, het leek wel sluipen, zijn kop laag bij de grond, en toen rook hij aan het brood, of aan Theo's hand, of aan allebei, ik wist het niet, en Theo zei weer: Blekkie.

Zachtjes.

Blekkie keek op.

Ja, zei Theo. Ik ben het.

De hond knabbelde aan het brood.

Theo brak het stukje brood in tweeën, de hond schrok er haast van, en toen stak hij weer zijn hand uit en at Blekkie verder. Hij had dan misschien erge honger maar hij schrokte niet. De hond at heel beheerst en keek steeds naar Theo, die hem aan het andere stukje brood liet ruiken maar het hem nog niet gaf. Eerst aaide hij de hond over zijn kop, heel voorzichtig. Blekkie huiverde weer maar deed verder niks. Weer aaien.

Toen hield Theo zijn hand bij zijn neus, hij wilde de vacht van de hond ruiken, en die was vettig en hij stonk, merkte ik later.

Wat doet die hond hier? moet Theo zich afgevraagd hebben. Waarom ziet hij er zo beroerd uit?

Theo gaf hem nog een stukje brood, bukte licht. Even keek hij naar de taxistandplaats, naar ons, en net op dat moment zag Oom een klant aan komen lopen met een rolkoffer en zijn wagen stond vooraan. Ik leunde tegen de motorkap, mijn voeten op de straat, mijn benen gekruist, zoals ik dan sta.

Weer een stukje brood. Weer zei Theo zijn naam en toen klopte hij tegen zijn bovenbeen en het zag eruit alsof hij dat al veel vaker had gedaan en de hond kende het gebaar, zo van: we gaan lopen. Kom. En Blekkie reageerde, een klein sprongetje, een versnelling, en Theo liep naar de straat en de hond volgde. Er waren geen auto's. Ze staken de eerste weg over en in het plantsoen gaf hij hem een laatste stukje brood en toen ze de weg naar de standplaats overstaken vroeg ik: Lukt het?

14

Jawel, zei Theo zacht.

Ik vroeg wat hij ging doen met die hond. Hij zei niks terug. Hij wist waarschijnlijk niet wat hij ging doen met die hond.

Hij zei: Dit is de hond van Astrid.

Ik dacht aan Astrid. Hoe lang was dat geleden? Tien jaar? Twaalf? Ze kwam wel eens mee naar het station als we daar stonden en dan pakte ze de trein en ging Theo aan het werk hier in de stad.

Theo zei: Hij lag altijd bij haar op een kleedje, nooit op de bank.

Ik was nooit bij hen thuis geweest maar wist dat het achter het Mirandabad was. Het De Mirandabad, moet je eigenlijk zeggen. Maar dat doet niemand. Vlak bij het Amstelpark.

Theo hield de hond in de gaten.

Heb jij nog wat te eten?

Voor die hond?

Anders loopt-ie misschien weg.

Alleen een saucijzenbroodje, zei ik.

Kom maar dan.

En ik pakte het papieren zakje met de vetvlekken van mijn dashboard, haalde er een saucijzenbroodje uit en brak er een klein stukje af. Er zat amper vlees in. Ik gaf het aan Theo. Hij liet de hond eraan ruiken.

Wat wil je doen met die hond? vroeg ik weer.

Ik weet het niet. Hij is van Astrid.

Wil je hem naar haar terugbrengen?

Misschien.

Allebei keken we naar de hond. Hij zag er smerig uit nu we bij de auto's stonden. Ik kon de bekleding van Theo's wagen ruiken, alles net nieuw. Hij zei: Ik wil alleen die hond niet op mijn achterbank.

Ik twijfelde ook, maar mijn wagen was oud en ik was ook nieuwsgierig en ik wilde helpen, en ik zei: Kom maar, en ik trok het achterste portier van mijn auto open en ging ernaast staan. Theo keek me aan, het saucijzenbroodje in zijn hand.

Zeker weten? vroeg hij.

Ja, knikte ik.

En ik zei: Wie weet hoe lang hij al buiten is.

Ik kende wel die posters in de stad, op bomen en lantaarnpalen, van vermiste dieren. Meestal katten. Dat had Astrid misschien ook wel gedaan.

Maar Theo zei: Astrid zou hem nooit alleen buiten laten. Of wegdoen.

Blekkie keek naar mij en naar Theo, naar zijn hand vooral.

Stop dat eens weg, zei hij.

Ik hield het zakje achter mijn rug en Theo zei: Blekkie. En hij klopte tegen zijn bovenbeen en de hond deed een paar kleine pasjes naar hem toe, weer met zo'n sprongetje, naar zijn uitgestoken hand. Toen hij bij het portier was liet Theo de hond even ruiken en hij gaf hem een paar kruimeltjes en Blekkie at. Theo gooidde het laatste stukje op de achterbank en eerst snuf-

felde de hond aan het leer van mijn bank, zette zijn voorpoten er traag op, rook weer, en toen sprong hij naar binnen.

Theo deed het portier dicht.

En nu? vroeg ik.

Hij eet vast al die kruimels op, zei Theo.

Dat bedoel ik niet, ik bedoel: Waar moet-ie naartoe?

Ik rij wel mee, zei Theo en hij liep om de auto heen want hij weet ook wel dat wij nooit een ander in onze auto laten rijden.

Ik ging achter het stuur zitten, zag de hond eten in de spiegel. Theo stapte in, aaide hem, trok met zijn andere hand het portier dicht. Alles heel zachtjes. Ik draaide het raampje iets naar beneden en startte de motor. Ik zei: Bijzondere klant.

Nou, zei Theo.

Ik breng hem wel even terug, zei ik. Zeg maar waar we heen moeten.

16

Je bent een lieve collega, zei Theo.

Zeg dan.

Hij wees recht vooruit en we reden weg.

Blekkie had het saucijzenbroodje op en werd al onrustig. Hij stond op de achterbank. Theo haalde hem aan. Rustig maar, zei hij. Het was alsof de hond zijn stem herkende. De hond ging zitten.

Hij meurt wel, hè, zei Theo.

Ik reageerde niet. Ik reed de straat uit, door het groene licht naar de Apollohal. Daar weer groen. Blekkie piepte een beetje.

Rustig maar, zei Theo.

De Churchillaan uit. Die straat naar het zwembad rechts, zei Theo. Het was een stukje van niks. Het huisnummer wist hij niet meer maar wel herkende hij de voordeur, net voorbij een hoek. Een opvallende rode deur met drie bellen. Theo wees hem aan. Astrid woonde op de eerste verdieping.

Ik zette de auto op de stoep voor het fietsenrek. Blijf, zei Theo tegen de hond en hij piepte maar ik geloof niet dat hij de auto uit wilde of dat hij langs hem heen zou springen, en dat

deed hij ook niet. Theo stapte uit. Blekkie stond wiebelig op de achterbank en volgde hem steeds.

Blijf, zei Theo tegen de auto.

Toen liep hij naar de deur, de rechter. De onderste van de drie bellen. Op het zwarte naamplaatje stond alleen haar achternaam, vertelde Theo later. Het zat er nog steeds.

Hij belde aan.

Het duurde even voor de deur opengetrokken werd. Theo keek naar boven. Hij zei iets. Hij schudde nee. Er stond een andere vrouw boven aan de trap, vertelde hij later, niet Astrid. De vrouw had een klein kindje op haar arm.

Theo vertelde haar dat hij een hond gevonden had en dat zijn baasje hier eerst woonde, Astrid.

Zegt me niks, zei de vrouw. En ze vertelde dat ze hier nog maar net woonde, dat ze blij was dat het hier vrij was gekomen, en dat er soms post kwam voor de vorige bewoner.

Theo vroeg haar wie die bewoner was en de vrouw noemde Astrid haar naam en achternaam, en de vrouw zei: Met een A inderdaad.

Dat hoorde ik allemaal later. Op dat moment zat ik samen met die hond in de wagen te wachten. Toen Theo weer naar de auto liep was hij veranderd, en aan zijn houding kon ik al zien dat Astrid er niet was en dat het erger was dan dat.

Hij stapte in. Blekkie kwam iets naar voren en likte zijn hand. Theo zei: Ze was er niet.

Verder zei hij niks maar de toon verklaarde veel. Hij zei niet alleen dat ze er niet meer woonde, hij wist dat ze er helemaal niet meer was.

Rijden maar, zei hij.

Ik draaide het raampje iets verder open, niet vanwege de lucht van de hond. Die leek minder sterk, of wende ik eraan? Ik had zelf frisse lucht nodig.

Ik reed de straat uit, om het blok heen, terug naar de Churchillaan. Waar moeten we met die hond naartoe? vroeg ik me af.

Naar mijn huis? Dat zou Lin niks vinden, dat kon ik wel voorspellen. Het asiel? Het was een straathond, zo te zien. Al een tijdje.

Theo voelde wat ik dacht. Hij zei: Ga je terug naar het Hilton?

Ik knikte.

En jij?

Theo dacht even na. Toen zei hij: Rij even langs de Amstel. Langs het park.

Goed.

Ik maakte een rondje door de buurt. De hele dag nog geen klant gehad. Ik reed richting de snelweg en voor de brug over de Amstel sloeg ik rechtsaf, langs het water. Ik zette de auto op het gras. Wat wilde hij doen? Loslaten, die hond? Hem even uitlaten?

Blekkie piepte. Hij moest piesen natuurlijk.

18 Theo had geen riem of wat dan ook en de hond had geen Halsband om en Theo kon hem niet vasthouden. Ik zag hem twifelen. De deur opendoen of toch niet?

Toen stapte Theo uit en hij opende het achterste portier en Blekkie sprong uit de wagen. De hond liep naar een boom die vlakbij stond en piste tegen de boom. Toen keek hij om zich heen. Theo zei niks. De hond keek even naar hem en liep toen het grasveld op. Her en der stonden bomen. Blekkie snuffelde, liep rustig verder en Theo keek hem na.

De hond liep weg, wist ik. Op zijn gemak. En toen hij een flink stuk het gras op was ging Theo weer in de auto zitten, naast me, en hij keek nog steeds naar de hond en hij zei: Die Astrid.

Blekkie liep met zijn schouders hoog en zijn rug aflopend. Hij liep helemaal naar de andere kant van het park, tot we hem bijna niet meer konden zien. Het was alsof hij even een ritje in mijn taxi gemaakt had en nu weer verder liep, gewoon naar huis of naar de trein. Hij leek volkomen op zijn gemak.

Ik reed terug naar de standplaats bij het Hilton. Omar was er niet. Alleen Theo's wagen stond halverwege de standplaats. Ik zette de mijne erachter en we bleven nog even zitten.

We hangen bellen aan onze
nekken om ons te horen
naderen: voor twee tellende
gewaarschuwden. We blaken,
we glimmen. We zijn fel. We
zijn besproet.

Dit is je landschap, de
baaierd, je lek, de restvorm
tussen dij en plaveisel, hielen
en stoep, de krimpende
driehoek tussen je liezen.
Voel je vreemde snorharen
langs je wang strijken of zijn
het snorharen die je kent (wat
het verschil ook moge zijn)?
Heb je je vol te tatoeëren om
de grens te voelen schroeien
tussen wat je bent en waar je

Wie het werk van Laura Broekhuysen (1983) heeft gevolgd zal niet verbaasd zijn over haar debuut als dichter. Haar stijl, altijd smakelijk, altijd zoekend, die haar romans *Twee linkerlaarzen* (2008) en *Hellend vlak* (2011) zo jubelend tot leven wekt, blijkt in de poëzie zijn oorsprong te vinden.

Balts. Het woordenboek formuleert het zo: 'het geheel van vaste handelingen en bewegingen dat de mannetjesvogel verricht om de gunst van het wijfje te verwerven en daardoor tot paring

te komen'. Wie die vaste handelingen en bewegingen wil betrappen en beschrijven moet scherp kijken, geduldig observeren.

'We zijn de / stad, we zijn het beest dat / ons bestormt'. En even verderop: 'We trekken ons terug in / ons dikmaakpak, we vreten / tot we fluiten'. Broekhuysens lange gedicht is zowel onbevengend als onbevreesd, en knetterend serieus. De dichter doet een gooi naar muziek, schoonheid, inzicht. Er bestaan auteurs die alles kunnen.

bent? Denk jij, gehaaide, je te
kunnen onderscheiden van
wat zich niet onderscheidt
van jou?

Voeg je, liefde, we passen
als puzzel, tong tussen tanden,
roede in schacht, knie in
knieholte, klik je je vast,
'Kies pot lep nergens aan!'
zijdelings voeg je je, waaier
je uit over paaigrond, slomp,
romp langs romp, we zakken
weg in een conglomeraat van
ledemaat, je weet je te schikken,
je bent geschikt, we houden
van ons omdat we van ons
te houden hebben.

Kan een van die capabelen
je wijzen waar de contouren
lopen? Gaarne een gidsje
waar je niks van merkt dan
dat het je de verhaallijn toont
en met gekromde hand je
oor komt richten. ('Hoor
je een los geluid, je zit niet
best, iets nadert je, het
nadert je licht dicht.')

Dus dit is de beloofde
melk. We zijn uitgepaaid,
we willen niet drinken uit
die roede maar uit de borst,
we wensen geen apotheose
maar een aai, we strekken
onze nollen op naar langs-

glijdende handen.

Trouw ons en we zijn
ons trouw, we weten tig
manieren om het met ons
eens te blijven. We laten,
nee schuddend, jaknikkend,
onze schedels langs onze
gedachtegangen schuiven.

Boven ons zakken de
plafonds. Breken we muur
weg, zetten we uit. We
bakken ladingen bloed-
koekjes, onder het dak
begieten we ons,
domesticeren we ons alsof
het niets is. De gade ziet zich
het zaad ontfutseld. Met
hikkend bekken kloppen we
tegen de baard (in wording),
roepen we: 'Puik, gade.'

Slaken we een zucht
omdat we het dier zijn dat
we dachten te zijn, raken
we bevrucht omdat het
aannemelijk is? We zijn de
stad, we zijn het beest dat
ons bestormt, we verwoesten
onze muren om ons binnen
te halen. We dragen zorg
voor ons in de balg, ons
lief parasietje, onszelf.

Matroesjka's romp wordt
van het onderstel gedraaid en
hiep: er wordt een dochter

uitgekiept (horen we ergens
een boze fee grinniken?). En
te zijner tijd, tezelfdertijd,
wordt uit ons kind een kind
gesneden, een droste van
dochters, popelende
capabelen met pompende
harten, lange longen, buiken
vol baarmoeders, koppen vol
eb – geen tijd om ons
herhalen over uit te spreiden,
herhaal unisono, wees virus,
wees pest!

Hier gedijen we, telen
we ons, vierhoog, vijfhoog,
olleke bolleke, wij zijn het
loeder dat je achter elke ruit
ziet grijnzen. Wij zijn de
belogene die je hoort klateren.
(‘Hoor! daar klatert de jonge
buurvrouw.’) We hebben
gepoogd ons te verdelgen –
aanslaan ho maar. Ons
uiterste best doen we niet
want wie wil er zijn uiterste
best hebben gedaan?

Trek ons de moeder-
vlekken van het lijf en we
geven geen krimp. Keer ons
binnenstebuiten en we treffen
ons buitenste binnen. Slaan
we de vuist door onze violen
om te horen hoe dat klinkt?
We proberen de permanente

inkten van onze bloezen te schrobben, het zwart uit onze neuzen te snuiten, met getuite schaamlippen hopen we op de kus. We sluiten onszelf met de fopspeen af.

Dit is de baaierd, dit is ons lek. We trekken ons terug in ons dikmaakpak, we vreten tot we fluiten. Stapel je ons in elkaar, dan past dat vast nog wel (zijn we guitig geweest, besproet? Zijn we blozend geweest en fel? We hadden zwarte ogen!).

We hebben het zaad uit de man gezogen, we hebben de boer uit het kind geklopt. ('Mag ik nu slapen?')

We pakken de rondvliegende kop van onze man bij de oren beet, we nemen een teug. We slaan hem achterover, klok. En tjokvol sjokken we voor onze leeggedronken trofeeën uit. Onze buiken vlokken. Achter onze onbewogen ogen schudt ons brein.

Laat los, broeders en zusters kameraden, zet uw computers op slaapstand, laat u meevoeren naar de molen, naar de luizolder en naar de eerste lezing van vandaag...

Een molenaar zat tegen zijn molen van het landschap te genieten. Een leeuwerik kweelde uitgelaten boven de vogelverschrikker in het korenveld. Het riet langs de oevers van de rivier stond stokstil te luisteren. Ik zit midden in een schilderij, dacht de molenaar bij zichzelf, en hij trok met een zalige glimlach op zijn gezicht de rand van zijn hoed over zijn ogen.

‘Wie bent u?’ vroeg een blinde die met zijn geleidehond de molenaar passeerde.

24

‘Ik ben de molenaar,’ zei de molenaar versuft.

‘U zult nog lang moeten wachten voor die wieken zullen draaien,’ zei de blinde.

‘Hoezo?’ vroeg de molenaar.

‘Er is voor maanden windstilte voorspeld,’ wist de blinde.

‘Dan wacht ik wel.’

‘De molenaar liep naar binnen, nam zijn jachtgeweer en schoot de blinde dood.’ Met deze schokkende moord begint, nee niet begint want de moordenaar heeft een motief en een rechtvaardiging, Bart Koubaa’s essay. In deze humanistische preek vat hij alle paradoxen van kans, kennis en kapitalisme samen, hij speelt ze uit, hij haalt Jerofejev en Camus uit de kast, hij drijft de argeloze lezer tot verwarring. Tot waanzin? Zijn wij de molenaar, de blinde, Sisyphus of Don

Quichot? Laat u meevoeren door de molen, de molen, de molen, zo gaat de molen, de mo-ho-len, en besef: als het nergens op lijkt, kan het geen onzin zijn.

Zin en onzin en het onverwachte – dat is wat Bart Koubaa (1968) drijft, als redacteur van de *Revisor*, als auteur van zeven romans, waarvan *De Leraar* (2009) de succesvolste en *De vogels van Europa* (2014) de recentste is. Hij kie-telt je tot lachen, afschuw of onbegrip, maar de twijfel komt het eerst.